

I

(Informācija)

EIROPAS PARLAMENTS

PADOME

KOMISIJA

Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju, kas tikās Padomē, Eiropas Parlamentā un Komisijā, kopīgais ziņojums: “Eiropas Konsenss”

(2006/C 46/01)

EIROPAS KONSENSS ATTĪSTĪBAS JOMĀ**Attīstības uzdevums**

1. Nekad agrāk nabadzības izskaušana un ilgtspējīga attīstība nav bijusi tik svarīga. Nabadzības izskaušana notiek apstākļos, kad pasaulē pastiprinās globalizācija un valstu savstarpējā atkarība; tie radījuši jaunas iespējas, bet arī jaunus uzdevumus. Cīņa ar globālo nabadzību nav tikai morāls pienākums; tā arī palīdz veidot stabilāku, mierīgāku, pārticīgāku un taisnīgāku pasauli, atspoguļojot tās bagātāko un nabadzīgāko valstu savstarpējo atkarību. Šādā pasaulē mēs neļausim katru stundu no nabadzības mirt 1200 bērniem vai noskatīties, kā 1 miljards cilvēku cīnās par dzīvību ar mazāk nekā vienu dolāru dienā, bet HIV/AIDS, tuberkuloze un malārija dzēš vairāk nekā 6 miljonu cilvēku dzīvību katru gadu. Attīstības politika ir svarīgākais jautājums ES ⁽¹⁾ attiecībās ar visām jaunattīstības valstīm ⁽²⁾.

2. Attīstības sadarbība ir Eiropas Kopienas ⁽³⁾ un dalībvalstu kopējā pārziņā. Kopienas politika attīstības sadarbības jomā papildina dalībvalstu īstenoto politiku. Jaunattīstības valstis, pirmkārt, pašas ir atbildīgas par savu attīstību. Taču arī attīstītajām valstīm ir pienākumi. Gan dalībvalstu, gan Kopienas līmenī ES ir apņēmusies pildīt savus pienākumus. Strādājot kopā, ES ir svarīgs pozitīvu pārmaiņu virzītājspēks. ES sniedz vairāk nekā pusi no pasaules palīdzības un ir apņēmusies palielināt šo atbalstu, kā arī tā kvalitāti un efektivitāti. ES arī ir svarīgākais jaunattīstības valstu ekonomikas un tirdzniecības partneris, kas piedāvā jaunattīstības valstīm — galvenokārt vismazāk attīstītajām valstīm (VAV) — īpašus tirdzniecības atvieglojumus.

3. Dalībvalstis un Kopiena vienlīdzīgi ievēro galvenos principus, pamatvērtības un daudzpusēji pieņemtos attīstības mērķus. Mūsu centieniem koordinēšanā un saskaņošanā ir jāsniedz ieguldījums, palielinot palīdzības efektivitāti. Šim nolūkam, kā arī, izmantojot pēdējo gadu sasniegto progresu, “Eiropas konsenss attīstības jomā” pirmo reizi piedāvā kopēju redzējumu, lai virzītu ES darbību attīstības sadarbībai

⁽¹⁾ Ar Eiropas Savienību saprot dalībvalstis un Eiropas Kopieni.

⁽²⁾ Jaunattīstības valstis ir visas tās valstis, kas ir Oficiālās attīstības palīdzības (OAP) saņēmēju sarakstā, par ko ESAO/AAK lems 2006. gada aprīlī.

⁽³⁾ Kopienas attīstības sadarbība ir balstīta uz Eiropas Kopienas Līguma 177.–181. pantu.

dalībvalstu un Kopienas līmenī. Šis kopējais redzējums ir paziņojuma pirmās daļas temats; otrajā daļā izklāstīta Eiropas Kopienas Attīstības politika, kas virza šīs koncepcijas ieviešanu Kopienas līmenī, pēc tam norādot prioritātes konkrētai rīcībai Kopienas līmenī.

4. Par Eiropas konsensu attīstības jomā kopīgi vienojusies Padome un dalībvalstu valdību pārstāvji, kas tikās Padomē, Eiropas Komisijā un Eiropas Parlamentā.

I DAĻA: ES REDZĒJUMS PAR ATTĪSTĪBU

Eiropas Attīstības konsensa pirmajā daļā izklāstīti kopīgie mērķi un principi attīstības sadarbībai. Tajā atkārtoti apstiprina ES apņemšanos izskaust nabadzību, veicinot atbildību, partnerattiecības, sniedzot daudzveidīgāku un labāku palīdzību un atbalstot attīstības politikas saskaņotību. Tā virzīs Kopienas un dalībvalstu rīcību attīstības sadarbībai visās jaunattīstības valstīs⁽¹⁾, ievērojot papildināmības principu.

1. Kopējie mērķi

5. Primārais un galvenais ES attīstības sadarbības mērķis ir nabadzības izskaušana saistībā ar ilgtspējīgu attīstību, tai skaitā — sekošanu tūkstošgades attīstības mērķiem (TAM).

6. Astoņi TAM ir: likvidēt galējo nabadzību un badu; nodrošināt pamatizglītību visiem; veicināt dzimumu līdztiesību un sieviešu neatkarību; samazināt bērnu mirstību; uzlabot mātes veselības aprūpi; apkarot HIV/AIDS, malāriju un citas slimības; nodrošināt vides ilgtspējību un izveidot pasaules līmeņa partnerattiecības attīstībai.

7. Mēs vēlreiz apstiprinām, ka attīstība pati par sevi ir mērķis ka ilgtspējīgā attīstībā ietilpst labas pārvaldības, cilvēktiesību un politiskie, ekonomiskie, sociālie un vides aspekti.

8. ES ir apņēmusies strādāt, lai palīdzētu sasniegt šos mērķus un attīstīt mērķus, par ko vienojās galvenajās ANO konferencēs un samitos⁽²⁾.

9. Mēs vēlreiz apstiprinām savu apņemšanos veicināt attīstības politikas saskaņotību, kas balstīta uz to, ka nodrošina, ka ES ņem vērā attīstības sadarbības mērķus visās pašas īstenotās politikas jomās, kas var ietekmēt jaunattīstības valstis, un, ka šī politika atbalsta attīstības mērķus.

10. Ar attīstības palīdzību turpinās atbalstīt nabadzīgos cilvēkus visās jaunattīstības valstīs, tostarp gan valstīs ar zemiem, gan vidējiem iedzīvotāju ienākumiem. ES turpinās noteikt atbalstu prioritāti vismazāk attīstītajām un citām valstīm ar zemiem ienākumiem, lai sasniegtu sabalansētāku globālo attīstību, atzīstot, cik vērtīgi ir, ka katra dalībvalsts koncentrē palīdzības darbību apgabalos un reģionos, kur tai ir salīdzinošas priekšrocības un tā var sniegt vislielāko vērtību cīņā pret nabadzību.

⁽¹⁾ Dalībvalstu attīstības sadarbības rīcība ir saukta Oficiālā attīstības palīdzība (OAP), par ko vienojās ESAO/AAK.

⁽²⁾ Rīcības programmas, kas pieņemtas ANO konferencēs 20. gs. deviņdesmitajos gados sociālajā, ekonomikas, vides, cilvēktiesību, populācijas, reproduktīvās veselības un dzimumu līdztiesības jomās, ko vēlāk 2002. — 2005. gadā vēlreiz apstiprināja ar Tūkstošgades deklarāciju un Tūkstošgades attīstības mērķiem (2000) un Monterejas (2002), Johannesburgas ilgtspējīgās attīstības (2002) un Tūkstošgades pārskata samitā (2005).

2. Nabadzības izskaušanas daudzdimensiju aspekti

11. Nabadzība attiecas uz visām jomām, kurās jebkura dzimuma cilvēki ir trūcīgi un dažādās sabiedrībās un kontekstos tos uztver kā nespējīgus. Nabadzības pamatdimensijas ir ekonomiskās, cilvēciskās, sociāli kulturālās un aizsardzības spējas. Nabadzība ir saistīta ar cilvēka spējām, piemēram, ēšanas un pārtikas drošību, veselību, izglītību, tiesībām, iespējām tikt uzklautam, cilvēka drošību, jo īpaši nabadzīgajiem, cieņu un pienācīgu darbu. Tādēļ nabadzības apkarošana būs veiksmīga tikai tad, ja vienlīdz nozīmīgs būs ieguldījums cilvēkos (pirmkārt un galvenokārt — veselībā un izglītībā un HIV/AIDS apkarošanā), dabas resursu aizsardzībā (piemēram, mežu, ūdens, jūras un augsnes resursu), lai gādātu par iztikas līdzekļiem laukos, un bagātības veidošanā (uzsverot tādus jautājumus kā uzņēmējdarbība, darbavietu radīšana, piekļuve kredītiem, īpašumtiesības un infrastruktūra). Sieviešu neatkarība ir pamats jebkurai attīstībai, un dzimumu līdztiesībai jāklūst par galveno posmu jebkurā politiskā stratēģijā.

12. TAM programma un nabadzības izskaušanas ekonomiskā, sociālā un vides dimensija ilgtspējīgas attīstības apstākļos ietver daudzas attīstības darbības, sākot no demokrātiskas vadības līdz politiskām, ekonomiskām un sociālām reformām, konfliktu novēršanai, sociālajam taisnīgumam, atbalstot cilvēktiesības un taisnīgu piekļuvi sabiedriskajiem pakalpojumiem, izglītībai, kultūrai, veselībai, tostarp seksuālai un reproduktīvai veselībai un tiesībām, un — kā noteikts ICPD Kairas tikšanās programmā — vide un dabas resursu ilgtspējīga attīstība, ekonomikas izaugsme par labu nabadzīgajiem, tirdzniecība un attīstība, migrācija un attīstība, pārtikas drošums, bērnu tiesības, dzimumu līdztiesība un sociālās kohēzijas veicināšana, kā arī pienācīgs darbs.

3. Kopējās vērtības

13. ES partnerattiecības un dialogs ar trešām valstīm veicina šādas kopējās vērtības: cilvēktiesību, pamatbrīvību, miera, demokrātijas, labas pārvaldības, dzimumu līdztiesības, tiesiskuma, solidaritātes un taisnīguma ievērošanu. ES ir cieši apņēmusies padarīt efektīvu multilaterālismu, kas nozīmē, ka visas pasaules tautas uzņemas atbildību par attīstību.

4. Kopējie principi

4.1 Atbildība, partnerattiecības

14. ES atbalsta principu par partnervalstu atbildību par attīstības stratēģijām un programmām. Jaunattīstības valstu galvenais pienākums ir radīt labvēlīgu valsts vidi savu resursu mobilizēšanai, tai skaitā, veidot saskaņotu un efektīvu politiku. Šie principi ļauj izmantot pielāgotu palīdzību, kas atbilst palīdzības saņēmējvalsts specifiskajām vajadzībām.

15. Jaunattīstības valstīm un ES ir kopīga atbildība un pārskatatbildība par kopīgajiem pasākumiem un rezultātiem. ES atbalsta nabadzības samazināšanu, attīstības un reformu stratēģiju partnervalstīs, koncentrējoties uz TAM, un pielāgojas partnervalstu sistēmām un procedūrām. Progresu rādītāji un regulārs palīdzības vērtējums ir ļoti svarīgi, lai labāk virzītu ES palīdzību.

16. ES atzīst būtisko demokrātiski ievēlētu pilsoņu pārstāvju pārraudzības nozīmi. Tādēļ tā atbalsta nacionālo asambleju, parlamentu un vietējo iestāžu pastiprinātu iesaistīšanu.

4.2 Padziļināts politiskais dialogs

17. Politiskais dialogs ir svarīgs veids, lai sekmētu attīstības mērķus. Politiskajā dialogā, ko vada dalībvalstis un Eiropas Savienības iestādes — Padome, Komisija un Parlaments — to attiecīgajā kompetencē, regulāri novērtēs labas pārvaldības, cilvēktiesību, demokrātijas principu un tiesiskuma ievērošanu ar nolūku izveidot kopīgu izpratni un noteikt atbalsta pasākumus. Šim dialogam ir svarīga preventīva dimensija, un tas tiecas garantēt šo principu atbalsta nodrošināšanu. Tas arī atbalsta cīņu pret korupciju, cīņu pret nelegālo migrāciju un cilvēku tirdzniecību.

4.3 Pilsoniskās sabiedrības līdzdalība

18. ES atbalsta visu ieinteresēto pušu plašu iesaistīšanu valsts attīstībā un mudina piedalīties visas sabiedrības daļas. Pilsoniskā sabiedrība, tostarp ekonomiskie un sociālie partneri, piemēram, arodbiedrības, darba devēju organizācijas un privātais sektors, nevalstiskās organizācijas un citi partnervalstu nevalstiskie dalībnieki ir joprojām īpaši svarīgi demokrātijas, sociālās vienlīdzības un cilvēktiesību veicināšanā. ES palielinās tās atbalstu nevalstisko dalībnieku spēju nostiprināšanā, lai spēcīgāku savu ietekmi attīstības procesā un uzlabotu politisko, sociālo un ekonomisko dialogu. Tā atzīs arī Eiropas pilsoniskās sabiedrības lielo nozīmi; šim nolūkam ES īpašu uzmanību veltīs ES pilsoņu izglītošanai un informēšanai par attīstību.

4.4 Dzimumu līdztiesība

19. Dzimumu līdztiesības un sieviešu tiesību veicināšana ir svarīga ne tikai pati par sevi, bet arī kā cilvēka pamattiesības un sociālā taisnīguma jautājums, kā arī svarīga, lai sasniegtu visus TAM un īstenotu Pekinas rīcības platformu, Kairas rīcības programmu un Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu. Tādēļ ES visā savā politikā un praksē attiecībās ar jaunattīstības valstīm iekļaus spēcīgu dzimumu elementu.

4.5 Valstu nestabilitātes novēršana

20. ES uzlabos savu reakciju sarežģītās partnerattiecībās un attiecībā uz nestabilitāti valstīs, kurās dzīvo trešdaļa pasaules nabadzīgo iedzīvotāju. ES pastiprinās savus centienus konfliktu novēršanā⁽¹⁾ un atbalstīs valstu nestabilitātes novēršanu, izmantojot pārvaldības reformas, tiesiskumu, pretkorupcijas pasākumus un dzīvotspējīgu valsts iestāžu nostiprināšanu, lai palīdzētu tām pildīt pamatfunkciju kopumu un izpildīt savu iedzīvotāju vajadzības. ES izstrādās valstu sistēmas un stratēģijas, lai, ja iespējams, palielinātu nestabilo valstu spējas. ES aicina pildīt saistības pat visgrūtākajās situācijās, lai izvairītos no nespējīgu valstu rašanās.

21. Pārejas situācijās ES veicinās principu, ka ārkārtas palīdzība, rehabilitācija un ilgtspējīga attīstība ir sasaistāma. Attīstības procesu pēckrīzes situācijās vadīs, pamatojoties uz integrētām pārejas stratēģijām, kas tieksies atjaunot institucionālās spējas, svarīgāko infrastruktūru un sociālos pakalpojumus, palielinot nodrošinātību ar pārtiku un sniedzot ilgtermiņa risinājumus attiecībā uz bēgļiem, pārvietotajām personām un pilsoņu vispārējo drošību. ES darbība notiks saistībā ar daudzpusējiem centieniem, tostarp ANO miera uzturēšanas Komisiju, un tieksies atjaunot atbildību un partnerattiecības.

⁽¹⁾ Izklāstīts ES programmā vardarbīgu konfliktu novēršanai, kas pieņemta Eiropadomes Ģēteborgas sanāksmē 2001. gada jūnijā.

22. Dažas no jaunattīstības valstīm ir īpaši pakļautas dabas katastrofām, klimata izmaiņām, vides postījumiem un ārējiem ekonomiskajiem triecieniem. Dalībvalstis un Kopiena atbalstīs katastrofu novēršanu un sagatavotību tām šajās valstīs, lai palielinātu valstu izturību, stājoties pretī šīm problēmām.

5. Daudzveidīgas un labākas palīdzības sniegšana

5.1 Finanšu resursu palielināšana

23. Attīstība vēl joprojām ir ilgtermiņa saistības. ES ir pieņēmusi grafiku, kādā dalībvalstīm jāsasniedz 0,7 % no nacionālā kopienākuma (NKI) līdz 2015. gadam un kopīgais vidējais mērķis 0,56 % līdz 2010. gadam⁽¹⁾, un aicina partnervalstis sekot šim piemēram. Šīm saistībām paredzēts dubultot ikgadējo ES palīdzību līdz vairāk nekā 66 miljardiem euro 2010. gadā. Izskatīs tālāku parāda atvieglojumu, kā arī jaunus finansēšanas avotus, lai ilgtspējīgi un prognozējami palielinātu pieejamos resursus. Vismaz puse no šīs palīdzības palielinājuma piešķirs Āfrikai, turklāt, pilnībā ievērojot atsevišķu dalībvalstu prioritātes attīstības palīdzībā. Resursu piešķiršanu veiks objektīvi un pārredzami, ievērojot palīdzības saņēmējvalstu vajadzības un darbību un ņemot vērā specifiskās situācijas.

24. Lai sasniegtu visus TAM, prioritāti arī turpmāk piešķirs vismazāk attīstītajām valstīm un citām zemu ienākumu valstīm, par ko liecina ES šīm valstīm sniegtās palīdzības lielā proporcija⁽²⁾. ES arī turpmāk uzņemas atbalstīt attīstību par labu nabadzīgajiem iedzīvotājiem vidēju ienākumu valstīs, jo īpaši nabadzīgākajās vidēju ienākumu valstīs, un mūsu attīstības palīdzība jaunattīstības valstīm tieksies mazināt nabadzību tās daudzdimensiju aspektā saistībā ar ilgtspējīgu attīstību. Īpašu uzmanību pievērsīs nestabilām valstīm un valstīm, kas saņem vismazāk palīdzības.

5.2 Palīdzības efektivitātes palielināšana

25. ES sniegs ne tikai vairāk palīdzības, bet arī labāku palīdzību. Ar palīdzību saistīto darījumu izmaksas tiks samazinātas, un uzlabosies palīdzības globālā ietekme. ES nopietni sadarbojas ar visiem attīstības partneriem, lai uzlabotu savas palīdzības kvalitāti un ietekmi un lai uzlabotu līdzekļu devēja praksi, kā arī, lai palīdzētu mūsu partnervalstīm palīdzības plūsmu izmantot efektīvāk. ES īsteno un uzraudzīs tās saistības Palīdzības efektivitātē⁽³⁾ visās jaunattīstības valstīs, tostarp nosakot konkrētus mērķus 2010. gadam. Galvenie principi šajā jomā ir valstu līdzatbildība, palīdzības sniedzēju koordinācija un saskaņošana, sākot ar pamatlīmeni, pielāgošanās saņēmējvalsts sistēmām un koncentrēšanās uz rezultātiem.

26. Attīstības palīdzību var nodrošināt, izmantojot dažādas metodes, kas var būt savstarpēji papildinošas (projektu palīdzība, nozaru programmu atbalsts, nozaru un kopējā budžeta atbalsts, humānā palīdzība un palīdzība krīžu novēršanā, atbalsts pilsoniskajai sabiedrībai un ar pilsoniskās sabiedrības starpniecību, kā arī normu, standartu un tiesību aktu tuvināšana u.c.) atkarībā no tā, kas vislabāk atbilst katrai valstij. Ja atļauj apstākļi, būtu jāpalielina atbalsts kopējam vai nozaru budžetam, tādējādi stiprinot līdzatbildību, atbalstot partneru nacionālo pārskatatbildību un procedūras, finansējot valsts nabadzības samazināšanas stratēģijas (iekļaujot veselības un izglītības budžeta kārtējos izdevumus) un veicinot efektīvu un pārredzamu valsts finanšu pārvaldību.

27. Partnervalstīm efektīvai plānošanai vajadzīga stabila palīdzība. Tādēļ ES apņemas izveidot paredzamākus un pastāvīgākus palīdzības mehānismus.

⁽¹⁾ 2005. gada maija Padomes secinājumos teikts, ka dalībvalstis, kas vēl nav sasniegušas OAP/NKI 0,51 % līmeni, apņemas to sasniegt līdz 2010. gadam, ņemot vērā budžeta piešķiršanas procesus, bet tās, kas jau ir virs šī līmeņa, apņemas atbalstīt šos centienus. Dalībvalstis, kas ES pievienojušās pēc 2002. gada un kas vēl nav sasniegušas OAP/NKI 0,17 % līmeni, centīsies palielināt savu OAP, lai sasniegtu to līdz 2010. gadam, ņemot vērā budžeta piešķiršanas procesus, bet tās, kas jau ir virs šī līmeņa, apņemas atbalstīt šos centienus. Dalībvalstis apņemas līdz 2015. gadam sasniegt mērķi 0,7 % OAP/NKI, bet tās, kas jau sasniegušas šo mērķi, tieksies saglabāt esošo stāvokli virs šī mērķa; dalībvalstis, kas pievienojās ES pēc 2002. gada, centīsies līdz 2015. gadam palielināt savu OAP/NKI līdz 0,33 %.

⁽²⁾ 2003. gadā ES piešķīra caurmērā 67 % no palīdzības zemu ienākumu valstīm, neskaitot dalībvalstis, kas pievienojās 2004. gadā (ESAO/AAK dati).

⁽³⁾ 2003. gada februāra Romas deklarācija un 2005. gada marta Parīzes deklarācija.

28. Parādu samazināšana arī nodrošina paredzamu finansēšanu. ES arī apņemas rast risinājumus parādu nastai, kas nevar būt ilgstoša, un jo īpaši lielu parādu apgrūtināto nabadzīgo valstu palikušajiem daudzpusējiem parādiem un, ja nepieciešams un piemērots, arī valstīm, kas cietušas no ārējiem triecieniem, un valstīm pēckonflikta situācijā.

29. ES veicinās tālāku brīvas palīdzības sniegšanu, kas pārsniedz ESAO ieteikumus, jo īpaši attiecībā uz pārtikas palīdzību.

5.3 Koordinācija un papildināmība

30. Ievērojot Līgumu, Kопiena un dalībvalstis uzlabos koordināciju un papildināmību. Labākais veids papildināmības nodrošināšanai ir ņemt vērā partnervalstu prioritātes valsts un reģionālajā līmenī. ES uzlabos koordināciju, saskaņošanu un pielīdzināšanu⁽¹⁾. ES mudina partnervalstis vadīt savu attīstības procesu un atbalsta līdzekļu devēju plašu iesaistīšanos valsts saskaņošanas darba programmās. Vajadzības gadījumā ES izveidos elastīgus plānus, kuros norādīs, kā dalībvalstis var sniegt ieguldījumu valsts saskaņošanas plānos un centienos.

31. ES apņemas veicināt līdzekļu devēju labāku koordināciju un papildināmību, izstrādājot kopīgas vairāku gadu programmas, kas pamatotas ar partnervalstu nabadzības samazināšanas vai līdzvērtīgām stratēģijām un valsts budžeta procesiem, vienotiem ieviešanas mehānismiem, tostarp kopēju analīzi, kopīgu līdzekļu devēju misijām un līdzfinansējuma veidu izmantošanu.

32. ES uzņemsies vadošo lomu Parīzes deklarācijas saistību īstenošanā, uzlabojot palīdzības sniegšanu un šajā sakarā ir uzņēmusies četras jaunas saistības: nodrošināt palīdzību visu spēju nostiprināšanai ar koordinētu programmu palīdzību, pastiprināti izmantojot vairāku līdzekļu devēju sistēmas; novirzīt 50 % no palīdzības, ko sniedz valdība valdībai, izmantojot valsts sistēmas, tostarp, palielinot mūsu sniegtās palīdzības procentuālo attiecību, ko nodrošina ar budžeta atbalsta vai visas nozares pieejas palīdzību; izvirzīt veidot jaunas projektu īstenošanas grupas; samazināt nekoordinētu misiju skaitu par 50 %.

33. ES izmantos jauno dalībvalstu pieredzi (piemēram, pārejas posma pārvaldē) un palīdzēs stiprināt šo valstu iesaistīšanos līdzekļu nodrošināšanā.

34. ES apņemas īstenot šo programmu, cieši sadarbojoties ar partnervalstīm, citiem divpusējās attīstības partneriem un daudzpusējiem dalībniekiem, piemēram, ANO un starptautiskajām finanšu iestādēm, lai izvairītos no centienu dublēšanās un palielinātu globālās palīdzības ietekmi un efektivitāti. ES arī veicinās jaunattīstības valstu ietekmes palielināšanu starptautiskās iestādēs.

6. Politiku konsekvence attīstībai (PKA)

35. ES ir pilnībā apņēmusies rīkoties, lai uzlabotu politiku konsekvenci attīstībai vairākās jomās⁽²⁾. Svarīgi, lai politika, kas neattiecas uz attīstību, atbalstītu jaunattīstības valstu centienus TAM sasniegšanā. ES ņems vērā attīstības sadarbības mērķus visās to īstenojošās politikās, kas varētu ietekmēt jaunattīstības valstis. Lai šīs saistības īstenotu, ES stiprinās politiku saskaņotību attiecībā uz attīstību procedūrām, instrumentiem un mehānismiem visos līmeņos un nodrošinās adekvātus resursus un dalīsies pieredzē, lai sekmētu šos mērķus. Tas veido nozīmīgu ES papildu ieguldījumu TAM sasniegšanā.

⁽¹⁾ Tas ietver Padomes 2004. gada novembra secinājumus: "Uzlabojot koordināciju, saskaņošanu un pielīdzināšanu: ES ieguldījums".

⁽²⁾ 2005. gada maija Padomes secinājumos apstiprināts, ka ES apņemas īstenot mērķus, kas ietverti Komisijas paziņojumā par PKA, kurā apskata tirdzniecības, vides, klimata izmaiņu, drošības, lauksaimniecības, zivsaimniecības, globalizācijas sociālās dimensijas, nodarbinātības un pienācīga darba, migrācijas, pētniecības un jauninājumu, informācijas sabiedrības, transporta un enerģētikas jomas.

36. ES izsaka stingru atbalstu Dohas Attīstības raunda un ES un ĀKK ekonomisko partnerattiecību nolīgumu ātrai un pretenciozai pabeigšanai, kas nāktu par labu nabadzīgajām valstīm. Jaunattīstības valstīm būtu jāizveido un jāpārveido tirdzniecības politika saskaņā ar to plašākajiem valsts attīstības plāniem. Mēs nodrošināsim papildu palīdzību, lai palīdzētu nabadzīgām valstīm veidot tirdzniecības spējas. Īpašu uzmanību veltīsim vismazāk attīstītajām un nestabilākajām valstīm. ES turpinās strādāt, lai atvērtu sakārtotu tirgu, īpaši attiecībā uz tiem produktiem, kuru eksportā jaunattīstības valstīs ir ieinteresētas, to nostiprinot ar atvērtu, godīgu, taisnīgu, ar noteikumiem pamatotu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu, kas ņem vērā vājāko valstu intereses un rūpes. ES risinās jautājumus par speciālu un diferencētu attieksmi un atvieglojumu atcelšanu, lai veicinātu tirdzniecību starp attīstītajām valstīm un jaunattīstības valstīm, kā arī pašu jaunattīstības valstu starpā. ES arī turpmāk rosinās visas attīstītās valstis ieviest piekļuvi bez kvotām un tarifiem vismazāk attīstītajām valstīm pirms Dohas raunda beigām vai vispārējā veidā. Īstenojot reformēto Kopējo lauksaimniecības politiku (KLP), ES ievērojami samazinās tirdzniecības kropļošanas līmeni attiecībā uz atbalsta pasākumiem lauksaimniecības nozarē un veicinās jaunattīstības valstu lauksaimniecības attīstību. Līdztekus attīstības vajadzībām ES atbalsta arī asimetrijas un elastīguma mērķus ekonomisko partnerattiecību nolīgumu ieviešanā. ES turpinās veltīt īpašu uzmanību attīstības mērķiem valstīs, ar kurām Kopienai ir vai būs zvejas nolīgumi.

37. Nedrošība un vardarbīgs konflikts ir vislielākie šķēršļi TAM sasniegšanā. Drošība un attīstība ir svarīgi un papildinoši aspekti ES attiecībās ar trešām valstīm. Attiecīgi rīkojoties, tās sniedz ieguldījumu, lai radītu drošu vidi un pārrautu nabadzības, kara, vides postījumu un vāju ekonomisko, sociālo un politisko struktūru apburto loku. ES, izmantojot attiecīgu Kopienas un dalībvalstu pieredzi, stiprinās ieroču eksporta kontroli, lai izvairītos no tā, ka ES ražotus ieročus izmanto pret civiliedzīvotājiem vai saasina esošo spriedzi vai konfliktus jaunattīstības valstīs, veiks konkrētus pasākumus, lai ierobežotu nekontrolētu vieglo ieroču un kājnieku ieroču izplatīšanu saskaņā ar Eiropas stratēģiju pret vieglo un kājnieku ieroču un to munīcijas nelegālu tirdzniecību. ES arī stingri atbalsta aizsardzības pienākumu. Mēs nedrīkstam mierīgi noskatīties, kā notiek genocīds, kara noziegumi, etniskā tīrīšana vai citi starptautisko humāno tiesību un cilvēktiesību rupji pārkāpumi. ES atbalstīs reģionālo un vietējo organizāciju nozīmes pastiprināšanu starptautiskā miera un drošības uzlabošanas procesā, tostarp to spējas koordinēt līdzekļu devēju atbalstu konflikta novēršanas apgabalā.

38. ES sniegs ieguldījumu globalizācijas sociālās dimensijas stiprināšanā, veicinot nodarbinātību un pienācīgu darbu visiem. Mēs centīsimies padarīt migrāciju par pozitīvu faktoru attīstībai, veicinot konkrētus pasākumus, kas tiecas papildināt ieguldījumu nabadzības samazināšanā, tai skaitā, sekmējot maksājumus un ierobežojot kvalificētu darbinieku "smadzeņu aizplūšanu". ES virzīs globālos centienus, lai ierobežotu tos ražošanas un patērēšanas modeļus, kas nav ilgtspējīgi. Mēs palīdzēsim jaunattīstības valstīm īstenot daudzpusējos nolīgumus vides jomā un veicināt ar vidi saistītas iniciatīvas par labu nabadzīgajiem. ES atkārtoti apstiprina savu apņemšanos cīnīties ar klimata izmaiņām.

7. Attīstība — ieguldījums globālo uzdevumu risināšanā

39. ES rīcība attīstībai, kas virzīta uz nabadzības izskausšanu saistībā ar ilgtspējīgu attīstību, ir svarīgs ieguldījums, optimizējot ieguvumus un taisnīgāk sadalot globalizācijas procesa izmaksas jaunattīstības valstīm, kas ir plašāka miera un stabilitātes interesēs, kā arī nevienlīdzības samazināšanai, kas ir pamatā daudziem pamatuzdevumiem, kas mums jārisina. Šobrīd svarīgākais starptautiskajai sabiedrībai risināmais uzdevums ir nodrošināt to, ka globalizācija ir visai cilvēcei pozitīvs spēks.

40. Nabadzības samazināšana un ilgtspējīgas attīstības veicināšana ir mērķi paši par sevi. Arī TAM sasniegšana ir kopīgās un individuālās ilgtermiņa drošības un miera interesēs. Bez miera un drošības nav iespējama attīstība un nabadzības izskausšana, un bez attīstības un nabadzības izskausšanas neradīsies ilgtspējīgs miers. Attīstība ir arī vislabākā ilgtermiņa atbilde uz piespiedu un nelegālu migrāciju un cilvēku tirdzniecību. Attīstībai ir galvenā nozīme, veicinot ilgtspējīgus ražošanas un patērēšanas veidus, kas ierobežo izaugsmes kaitīgo ietekmi uz vidi.

II DAĻA: EIROPAS KOPIENAS ATTĪSTĪBAS POLITIKA

Eiropas konsensa attīstības jomā otrajā daļā izklāstīta atjaunotā Eiropas Kopienas Attīstības politika Kopienai uzticētajiem resursiem saskaņā ar Līgumu, īstenojot Eiropas attīstības koncepciju, kas izklāstīta pirmajā daļā. Tajā izskaidrota Kopienas loma un pievienotā vērtība, un tas, kādā veidā Kopienas līmenī darbosies mērķi, principi, vērtības, politikas saskaņotība attīstībai un saistības, kas nosauktas šajā kopējā koncepcijā. Tajā noteiktas prioritātes, ko atspoguļos efektīvās un konsekventās attīstības sadarbības programmās valstu un reģionu līmenī. Tā vadīs attīstības palīdzības daļas plānošanu un ieviešanu visos Kopienas tiesību aktos un sadarbības stratēģijās ar trešām valstīm⁽¹⁾. To ņems vērā citās Kopienas politikās, kas ietekmē jaunattīstības valstis, lai nodrošinātu attīstības politikas saskaņotību.

41. Kopienas politika sadarbības attīstības nozarē papildina dalībvalstu īstenoto politiku⁽²⁾.

42. Kopienas attīstības politikas galvenais mērķis ir nabadzības izskaušana saistībā ar ilgtspējīgu attīstību, tai skaitā TAM īstenošana, kā arī demokrātijas, labas pārvaldības un cilvēktiesību ievērošanas veicināšana, kā tas norādīts I daļā. Kopienas līmenī šos mērķus īsteno visās jaunattīstības valstīs un piemēros attīstības palīdzības daļā visās Kopienas sadarbības stratēģijās ar trešām valstīm.

43. Kopiena piemēros I daļā norādītos principus, tai skaitā palīdzības efektivitātes principus: valstu atbildību, partnerattiecības, koordināciju, saskaņošanu un pielīdzināšanu saņēmējvalsts sistēmām un koncentrēšanos uz rezultātiem.

44. Kopiena arī veicinās attīstības politikas saskaņotību, kas balstīta uz to, ka nodrošina, ka Kopiena ņem vērā attīstības sadarbības mērķus visās pašas īstenotās politikas jomās, kas var ietekmēt jaunattīstības valstis.

45. Visā darbībā Kopiena piemēros integrēšanas (*mainstreaming*) pieejas pastiprināšanu šķērsriezuma jautājumos, kā norādīts 3.3. sadaļā "Integrēšanas (*mainstreaming*) pieejas pastiprināšana".

1. Kopienas īpašā nozīme un salīdzinošās priekšrocības

46. Komisijai — tās Līgumā piešķirtajā kompetencē — ir plaša nozīme attīstībā. Īpaši nozīmīga ir tās globālā klātbūtne, attīstības politikas saskaņotības veicināšana, tās specifiskā kompetence un pieredze, iniciatīvas tiesības Kopienas līmenī, koordinācijas un saskaņošanas sekmēšana, kā arī pārvalstiskais raksturs. Kopiena ir ievērojama ar tās salīdzinošām priekšrocībām un pievienoto vērtību, kas garantē papildināmību ar dalībvalstu un citu starptautisku līdzekļu devēju divpusējām politikām.

47. Kopienas vārdā Komisija tieksies nodrošināt pievienoto vērtību, pildot šādas misijas:

48. Pirmkārt — būt klātesoši visur. Komisija kā attīstības partneris sadarbojas ar vairāk valstīm nekā pat vislielākā no dalībvalstīm, un dažos gadījumos tā ir vienīgais ES partneris, kura klātbūtne ir redzama. Tai ir vienota tirdzniecības politika, sadarbības programmas, kas ietver praktiski visas jaunattīstības valstis un reģionus, kā arī politiskais dialogs, ko risina kopā ar dalībvalstīm. To atbalsta plašs delegāciju tīkls. Tas ļauj reaģēt uz daudzveidīgām situācijām, tai skaitā nestabilās valstīs, ar kurām nesadarbojas dalībvalstis.

(¹) Attīstības palīdzības daļa ir definēta kā visa Oficiālā attīstības palīdzība (OAP), par ko vienojās ESAO Attīstības palīdzības komiteja.

(²) Kopienas attīstības sadarbība ir balstīta uz Eiropas Kopienas Līguma 177.–181. pantu.

49. Otrkārt — Kopienas darbībā ⁽¹⁾ ar dalībvalstu atbalstu nodrošināt attīstības politikas saskaņotību, jo īpaši jomās, kur Kopienas politikai ir nozīmīga ietekme jaunattīstības valstīs, piemēram, tirdzniecības, lauksaimniecības, zivsaimniecības un migrācijas politikās, un plašāk veicināt šo principu. Izmantojot personīgo pieredzi un sevišķu kompetenci tirdzniecībā, Kopienai ir salīdzinošas priekšrocības, veicinot atbalstu partnervalstīm, lai integrētu tirdzniecību valsts attīstības stratēģijās un, kad vien iespējams, atbalstītu reģionālo sadarbību.

50. Treškārt — veicināt attīstības labāko praksi. Komisija kopā ar dalībvalstīm stimulēs Eiropas diskusiju par attīstību un veicinās attīstības labāko praksi, piemēram, tiešu budžeta atbalstu un vajadzības gadījumā palīdzību nozarēm, palīdzības atsaisti, ar rezultātiem pamatotu pieeju un palīdzības īstenošanas dekoncentrāciju. Pastiprinot savas analītiskās spējas, tai ir iespējas kalpot par konkrētu attīstības jautājumu intelektuālo centru.

51. Ceturtkārt — veicinot koordināciju un saskaņošanu. Komisijai aktīvi piedalīsies, ieviešot Parīzes deklarāciju par palīdzības efektivitāti, un tā būs viens no virzītājspēkiem, veicinot ES Parīzē pieņemtās saistības attiecībā uz atbildību, pielīdzināšanu, rezultātu saskaņošanu un savstarpēju pārskatatbildību. Komisija turpinās veicināt koordināciju, papildināmību un konsekveni kā ES ieguldījumu plašākā starptautiskā palīdzības efektivitātes programmā. Kopiena arī atbalstīs uzlabotu koordināciju katastrofu seku likvidēšanā un gatavībā saistībā ar esošajām starptautiskajām sistēmām un mehānismiem, un ANO vadošo lomu starptautiskās koordinācijas nodrošināšanā.

52. Piektkārt — darbojoties kā piegādes aģentam reģionos, kur īpaši svarīgs ir izmērs un kritiskā masa.

53. Sestkārt — Kopiena veicinās demokrātiju, cilvēktiesības, labu pārvaldību un starptautisko tiesību ievērošanu, īpašu uzmanību pievēršot pārredzamībai un korupcijas novēršanai. Komisijas pieredze demokrātijas veicināšanā, cilvēktiesībās un valsts atjaunošanā ir pozitīva, un tā tiks attīstīta arī turpmāk.

54. Septītkārt — īstenojot pilsoniskās sabiedrības piedalīšanās principu, Komisiju atbalstīs Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, kas vienkāršo dialogu ar vietējiem ekonomisko un sociālo interešu partneriem.

55. Turklāt Kopiena tiecas uzlabot sapratni par savstarpējo atkarību un veicināt solidaritāti starp Ziemeļiem un Dienvidiem. Šajā nolūkā Komisija veltīs īpašu uzmanību tam, lai veidotu izpratni un izglītotu ES pilsoņus par attīstības jautājumiem.

2. Diferencēta pieeja atkarībā no konteksta un vajadzībām

2.1 Diferenciācija, īstenojot sadarbību attīstības jomā

56. Attīstības mērķi, principi un palīdzības efektivitātes saistību piemērošana ⁽²⁾ ir jāattiecina uz visām attīstības sadarbības daļām. Visās jaunattīstības valstīs Kopiena izmantos instrumentus un pieejas, kas būs visefektīvākās, samazinot nabadzību un nodrošinot ilgtspējīgu attīstību.

57. Kopienas sadarbības īstenošana attīstības jomā ir specifiska dažādām valstīm vai reģioniem; to pielāgo katrai partnervalstij un partnerreģionam, pamatojoties uz pašu valstu vajadzībām, prioritātēm un priekšrocībām. Ņemot vērā partneru un uzdevumu dažādību, diferenciācija ir vajadzīga.

⁽¹⁾ Visās 12 jomās, kas nosauktas 2005. gada maija Padomes secinājumos un pievienotajā paziņojumā par PKA.

⁽²⁾ Izstrādāts saistībā ar 2005. gada marta Parīzes deklarāciju.

58. Attīstības mērķi ir mērķi paši par sevi. Attīstības sadarbība ir viens no galvenajiem elementiem plašākā ārējo darbību kopumā, kas ir svarīgas un kam jābūt konsekventām, abpusēji atbalstošām un nepakārtotām. Stratēģijas dokumenti attiecībā uz katru valsti, katru reģionu un katru tematu ir Kopienas programmu izstrādes instrumenti, kuri vienlaikus nosaka politiku diapazonu un nodrošina saskaņotību to starpā.

59. Attīstības palīdzību var nodrošināt, izmantojot dažādas metodes, kas var būt savstarpēji papildinošas (projektu palīdzība, nozaru programmu atbalsts, nozaru un kopējā budžeta atbalsts, humānā palīdzība un palīdzība krīžu novēršanā, atbalsts pilsoniskajai sabiedrībai un ar pilsoniskās sabiedrības starpniecību, kā arī normu, standartu un tiesību aktu tuvināšana u.c.) atkarībā no tā, kas vislabāk atbilst katrai valstij.

60. Nabadzības izskaušana ir svarīga gan vidēju ienākumu, gan zemu ienākumu partnervalstīs. Zemu ienākumu valstīs un vismazāk attīstītās valstīs saskaras ar ievērojamām problēmām, īstenojot TAM. Atbalsts zemu ienākumu valstīm tiks pamatots ar nabadzības samazināšanas stratēģijām, pievēršot vajadzīgo uzmanību pamatpakalpojumu pieejamībai un iespējai tiem piekļūt, ekonomiskajai diversifikācijai, nodrošinātībai ar pārtiku, kā arī pārvaldes un iestāžu darbības uzlabojumam.

61. Arī atbalsts vidēju ienākumu valstīm (VIV) ir tikpat nozīmīgs, lai sasniegtu TAM. Daudzās nabadzīgākajās vidēju ienākumu valstīs ir tādas pašas grūtības kā zemu ienākumu valstīs (ZIV). Liela daļa pasaules nabadzīgo iedzīvotāju dzīvo šajās valstīs, kurās bieži vien jāsaskaras ar pārsteidzošu nevienlīdzību un vāju pārvaldību, kas savukārt apdraud pašu valstu attīstības procesa ilgtspēju. Tāpēc kopiena turpina nodrošināt attīstības palīdzību, pamatojoties uz nabadzības novēršanu valstī vai līdzvērtīgām stratēģijām. Daudzām vidēju ienākumu valstīm ir liela nozīme pasaules politiskajos, drošības un tirdzniecības jautājumos; tās rada un aizsargā vispārējo sabiedrisko labumu un ir vadošās valstīs reģionālā mērogā. Taču tās arī ir neaizsargātas pret iekšējiem un ārējiem triecieniem vai atgūstas/cieš no konfliktiem.

62. Pirmspievienošanās politika, ciktāl tā attiecas uz jaunattīstības valstīm, tiecas atbalstīt kandidātvalstu un varbūtējo kandidātvalstu dalības iespējas, un Eiropas kaimiņattiecību politika tiecas izveidot privilēģētas partnerattiecības ar kaimiņvalstīm, tuvinot tās Savienībai un piedāvājot tām piedalīties Kopienas iekšējā tirgū, vienlaikus atbalstot dialogu, reformas un sociālo un ekonomisko attīstību. Vienlaikus skaidri koncentrējoties uz integrāciju, šī politika parasti ietver nozīmīgus attīstības aspektus. Nabadzības samazināšana un sociālās attīstības mērķi palīdzēs veidot pārtikusāku, taisnīgāku un tādējādi stabilāku sabiedrību, galvenokārt, jaunattīstības valstīs. Instrumenti, kas var nodrošināt tehnisko un finansiālo palīdzību šīs politikas atbalstam, vajadzības gadījumā ietvers attīstības labāko praksi, lai veicinātu efektīvu pārvaldību un ieviešanu. Politiku, kas vada šos instrumentus, īstenošas plašāk, kā norādīts Eiropas kaimiņattiecību un Pirmspievienošanās politikā, un tā būs plašākas Kopienas ārējās darbības neatņemama sastāvdaļa.

63. Kopienas palīdzības politiski plānoto un horizontālo instrumentu⁽¹⁾ piedāvātā jaunā uzbūve var nodrošināt piemērotu sistēmu, lai rīkotos dažādās situācijās un atbilstīgi dažādiem nosacījumiem. Šajā sistēmā tematiskās programmas ir pakārtotas, papildinošas un noteiktas saskaņā ar to atsevišķo pievienoto vērtību attiecībā uz ģeogrāfiskajām programmām.

2.2 Mērķis un pārrēdzami kritēriji resursu piešķiršanai

64. Piešķirot resursus ar ģeogrāfisko vai tematisko pamatojumu, standarta, objektīvu un pārrēdzamu resursu piešķiršanas kritēriju izmantošana, kas pamatota ar vajadzībām un darbības rezultātiem, virzīs resursu piešķiršanu un to izlietojuma pārbaudi. Ņems vērā īpašās grūtības, ar ko saskaras valstis krīzes vai konflikta situācijā, vai valstis, kas pakļautas dabas katastrofām, kā arī ievēros dažādu programmu specifiku.

65. Vajadzību kritēriji ietver apdzīvotību, ienākumus uz vienu cilvēku un nabadzības izplatību, ienākumu sadali un sociālās attīstības līmeni; savukārt darbības rezultātu kritēriji ietver politisko, ekonomisko un sociālo attīstību, labas pārvaldības attīstību un palīdzības efektīvu izmantošanu, un jo īpaši veidu, kādā valsts izmanto ierobežotos līdzekļus attīstībai, sākot ar saviem pašu līdzekļiem.

⁽¹⁾ Komisijas priekšlikums Padomei un Parlamentam pamatots ar trim politikas vadītām regulām – par Eiropas kaimiņattiecībām un partnerattiecībām, par attīstības un ekonomisko sadarbību un par pirmspievienošanās ES – un ar trim horizontāliem instrumentiem: humāno palīdzību, stabilitāti un atbalstu makroekonomikai.

66. Attīstības politikai jāatspoguļo resursu sadale, kurā ņem vērā šādu resursu ietekmi uz nabadzības samazināšanu. Rezultātā īpaša uzmanība jāvelta vismazāk attīstīto valstu (VAV) un citu ZIV situācijai, kas ietver pieeju ar partnervalstu valdību centieniem samazināt nabadzību, kā arī to darbības rezultātus un absorbcijas spēju. VAV un ZIV pienākas prioritāte, piešķirot kopējos resursus. Kopienai arī jāatrod veidi, kā vairāk pievērst uzmanību nabadzīgākajām valstīm, īpaši koncentrējoties uz Āfriku. Piemērotu uzmanību pievērsīs VIV, jo īpaši, nabadzīgākajām vidēju ienākumu valstīm, no kurām daudzām ir līdzīgas problēmas kā ZIV.

3. Reaģēšana uz partnervalstu vajadzībām

3.1 Koncentrācijas princips, vienlaikus saglabājot elastību

67. Koncentrācijas princips virzīs Kopienu tās valstu un reģionu programmās. Tas ir būtiski svarīgi, lai nodrošinātu atbalsta efektivitāti. Kopiena piemēros šo principu visās valstu un reģionu programmās. Tas nozīmē Kopienas atbalsta programmu izstrādē izvēlēties stingri ierobežotu skaitu darbības jomu, nevis vāji īstenot savus centienus pārāk daudzās nozarēs. Šī izvēle notiks valstu un reģionu līmenī, lai tiktu ievērotas saistības, kas pieņemtas partnerattiecību, atbildības un pielīdzināšanas jomā.

68. Šīs prioritātes tiks noteiktas saskaņā ar pārredzamu un padziļinātu dialogu starp partnervalstīm, pamatojoties uz kopīgu analīzi, un tādā veidā nodrošinot papildināmību ar citiem līdzekļu devējiem, jo īpaši ar dalībvalstīm. Pietiekamai elastībai plānošanā arī būtu jānodrošina iespēja ātri rīkoties neparedzētu vajadzību gadījumā.

69. Saskaņošanas darba programmā arī pieprasīts, lai līdzekļu devēji darbotos kopā, atbalstot partnervalstu vispārējo un nozaru politiku. Kopiena atbalstīs partnervalstis, darbojoties kā virzītājspēks tādu vairāku gadu programmu sagatavošanā un koordinācijā, kas attiecas uz visu līdzekļu devēju atbalstu valstīm. Šī darba pamatā būs nabadzības samazināšanas stratēģijas, kas orientētas uz TAM, vai arī līdzvērtīgas valsts stratēģijas.

3.2 Kopienas darbības jomas

70. Kopienas īpašā nozīme un salīdzinošās priekšrocības norāda, ka Kopienai ieguldījums jāveic konkrētās jomās, kurās tai ir salīdzinošās priekšrocības. Tādēļ Komisija turpmāk attīstīs savu pieredzi un spējas šajā jomā, īpašu uzmanību pievēršot nepieciešamo spēju un pieredzes nostiprināšanai valsts līmenī saskaņā ar dekoncentrācijas procesu un partnervalstu atbildību.

71. Atsaucoties uz vajadzībām, ko izteikušas partnervalstis, Kopiena būs aktīva galvenokārt šādās jomās, no kurām vairākas tiks uzskatītas par tādām, kurās Kopienai ir salīdzinošās priekšrocības.

Tirdzniecība un reģionālā integrācija

72. Kopiena jaunattīstības valstīm palīdzēs tirdzniecībā un reģionālā integrācijā, veicinot taisnīgu un videi draudzīgu ilgtspējīgu izaugsmi, vienmērīgu un pakāpenisku integrāciju pasaules ekonomikā un sasaistot tirdzniecības un nabadzības samazināšanas vai līdzvērtīgas stratēģijas. Prioritātes šajā jomā ir iestāžu un spēju stiprināšana, lai izstrādātu un efektīvi īstenotu saprātīgu tirdzniecības un integrācijas politiku, kā arī atbalstu privātajam sektoram, lai tas gūtu labumu no jaunajām tirdzniecības iespējām.

73. Īpaša rīcība lielā mērā būs atkarīga no partnervalstu rādītājiem. Nabadzīgākajās valstīs, jo īpaši VAV un mazās valstīs, anklāvos vai salu valstīs ir jāvelta īpaša uzmanība piedāvājumam un konkurētspējas pieaugumam privātajā sektorā.

74. Lielākie šķēršļi bieži vien pastāv pašu jaunattīstības valstu starpā. Reģionālā integrācija var mazināt šos šķēršļus. ĀKK gadījumā tas palīdz arī sagatavot ekonomisko partnerattiecību nolīgumus. Daudzām valstīm, jo īpaši tām, kurām ES ir galvenais tirdzniecības un ieguldījumu partneris, Kopienas vienotā tirgus noteikumu tuvināšana ir izdevīga.

Vide un dabas resursu ilgtspējīga apsaimniekošana

75. Kopiena atbalstīs tās partnervalstu centienus iekļaut attīstībā vides dimensiju un palīdzēs palielināt to spējas īstenot daudzpusējos nolīgumus vides jomā. Kopiena īpašu uzmanību veltīs iniciatīvām, kas nodrošina dabas resursu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un saglabāšanu, nosakot tos par ienākumu avotu un par iespēju saglabāt un palielināt darba vietu skaitu, lauku iztikas līdzekļu avotus, kā arī vides preces un vides pakalpojumus. Šim nolūkam tā ne tikai veicinās un atbalstīs valsts un reģionālās stratēģijas, bet arī piedalīsies Eiropas vai vispasaules iniciatīvās un organizācijās un sekmēs tās. Lielāks atbalsts Apvienoto Nāciju Organizācijas konvencijas par bioloģisko daudzveidību īstenošanai palīdzēs apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos un veicināt bioloģisko drošību un bioloģiskās daudzveidības ilgtspējīgu pārvaldību. Attiecībā uz pārtuksnešošanās uzraudzību un ilgtspējīgu zemes apsaimniekošanu Kopiena koncentrēsies uz Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par cīņu pret pārtuksnešošanās īstenošanu, efektīvi integrējot jautājumus par ilgtspējīgu zemes apsaimniekošanu jaunattīstības valstu stratēģijās. Īstenojot ilgtspējīgu mežu pārvaldību, Kopiena atbalstīs centienus cīnīties pret nelegālu mežsīrādī un īpašu uzmanību pievērsīs Meža likumdošanas aktu īstenošanai, pārvaldībai un tirdzniecībai (*FLEGT*).

76. Attiecībā uz klimata pārmaiņām Kopiena sakopos savus centienus, lai īstenotu Eiropas Rīcības plānu par klimata izmaiņām saistībā ar attīstības sadarbību, cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm. Pielāgošanās klimata pārmaiņu kaitīgajai ietekmei būs galvenais jautājums Kopienas atbalstītā vismazāk attīstītajām valstīm un mazajām salu jaunattīstības valstīm. Tā arī centīsies veicināt ķīmikāliju un atkritumu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, īpaši ņemot vērā to saistību ar veselības jautājumiem.

Infrastruktūra, sakari un transports

77. Kopiena veicinās ilgtspējīgu pieeju transporta nozarei. Šo pieeju balstīs uz partnervalstu atbildību un prioritātēm, izmantojot nabadzības samazināšanas vai līdzvērtīgas stratēģijas, kā arī izpildot partnervalstu vajadzības, nodrošinot transporta drošību, pieejamību un efektivitāti, un līdz minimumam samazinot kaitīgo ietekmi uz vidi. Transporta piegādē piemēros ekonomiski, finansiāli, institucionāli ilgtspējīga un videi draudzīga stratēģiju.

78. Kopiena uz pieaugošo pieprasījumu — jo īpaši no Āfrikas valstīm — palielināt līdzekļu devēju finansējumu infrastruktūrai, tai skaitā ekonomiskajai infrastruktūrai, lai atbalstītu centienus izskaust nabadzību, atbildēs, iekļaujoties pieejamā budžetā. Kopiena atbalstu nodrošinās dažādos līmeņos. Izejas punkts būs valsts līmenis, palīdzību galvenokārt novirzot caur partnervalstu stratēģijām, garantējot optimālu līdzsvaru starp ieguldījumu un apgādību. Reģiona un kontinenta līmenī Kopiena uzsāks partnerattiecības infrastruktūrai, kas darbosies kopā ar reģionu ekonomiskajām kopienām un citiem nozīmīgiem partneriem, tostarp privāto sektoru. Kopiena atbalstīs partnerattiecības ar privāto sektoru.

79. Kopiena arī atbalstīs pastiprinātu informācijas un sakaru tehnoloģiju izmantošanu, lai mazinātu digitālo plaisu. Tā arī palielinās atbalstu izpētei, kas attiecas uz attīstību.

Ūdensapgāde un enerģētika

80. Kopienas politika ūdens resursu integrētas vadības jomā tiecas visiem cilvēkiem nodrošināt pietiekamu apgādi ar labas kvalitātes dzeramo ūdeni, atbilstošus sanitāros un higiēniskos apstākļus saskaņā ar TAM un Johannesburgas mērķiem. Bez tam tā tiecas ieviest ilgtermiņa sistēmu visu ūdens resursu aizsardzībai, novēršot tālāku degradāciju un veicinot ilgtspējīgu ūdens izmantošanu.

81. ES Ūdens iniciatīva sekmē šos politiskos mērķus. Tās galvenie elementi ir: pastiprināt politiskās rīcības saistības; izvirzīt jautājumus par ūdeni un sanitārajiem apstākļiem saistībā ar ilgtspējīgu attīstību un centieniem samazināt nabadzību; veicināt labākus ūdens pārvaldes veidus; sekmēt reģionālo un vietējo sadarbību ūdens pārvaldes jautājumos un paātrināt papildu finansējuma piesaisti.

82. Lielai iedzīvotāju daļai jaunattīstības valstīs nav pieejama elektrība, un šie iedzīvotāji ir atkarīgi no dārgām māsaimniecību energoapgādes sistēmām. Tādēļ Kopienas politikas mērķis ir galvenokārt veicināt saprātīgu institucionālo un finanšu vidi, izpratni, spēju nostiprināšanu un resursu palielināšanu, lai uzlabotu piekļuvi moderniem, pieejamiem, ilgtspējīgiem, produktīviem, tīriem (tostarp atjaunojamiem) energoapgādes pakalpojumiem ar ES Enerģijas iniciatīvas un citu starptautisku un valsts iniciatīvu palīdzību. Tiks pieliktas arī pūles, lai atbalstītu tehnoloģiju pilnveidošanu tādās jomās kā enerģētika un transports.

Lauku attīstība un teritorijas plānošana, lauksaimniecība, nodrošinātība ar pārtiku

83. Lauksaimniecībai un lauku attīstībai ir izšķiroša nozīme izaugsmē un cīņā pret nabadzību. Lai piesaistītu investīcijas šīm nozarēm, Kopiena atbalstīs valsts virzītu, sadarbīgu, decentralizētu un videi draudzīgu ilgtspējīgu teritoriālo attīstību, kas tiecas ieguldījumu noteikšanā un resursu pārvaldībā iesaistīt saņēmējvalstis, lai sekmētu vietējo attīstības centru veidošanos, ievērojot ekosistēmu spējas. Lai rezultāti būtu ilgtspējīgi, svarīgi ir veicināt saskaņotu un sekmējošu politikas vidi visos līmeņos.

84. Kopiena turpinās strādāt, lai uzlabotu nodrošinātību ar pārtiku starptautiskā, reģionālā un valsts līmenī. Tā atbalstīs stratēģiskas pieejas valstīs, kurās hroniski nepietiek pārtikas. Uzmanību pievērsīs profilaksei, drošības tīkliem, uzlabojumiem resursu pieejamības ziņā, pārtikas kvalitātei un spēju attīstībai. Īpašu uzmanību nodrošinās pārejas posma situācijām un ārkārtas palīdzības efektivitātei.

85. Lauksaimniecības jomā Kopiena īpaši gādās par resursu pieejamību (zeme, ūdens, finanses), ilgtspējīgu ražošanas intensifikāciju (vajadzības gadījumā un īpaši vismazāk attīstītās valstīs), konkurētspēju reģionālos un starptautiskajos tirgos un riska pārvaldību (valstīs, kas atkarīgas no patēriņa precēm). Lai tehnoloģiju attīstība būtu labvēlīga jaunattīstības valstīm, Kopiena atbalstīs lauksaimniecības pētījumus pasaules līmenī.

Pārvaldība, demokrātija, cilvēktiesības un atbalsts ekonomikas un institucionālajām reformām

86. Cilvēktiesību aizsardzības, labas pārvaldības un demokratizācijas attīstība ir nabadzības samazināšanas un ilgtspējīgas attīstības pamatā⁽¹⁾. Visiem cilvēkiem saskaņā ar starptautiskajiem nolīgumiem būtu jābūt cilvēktiesībām. Pamatojoties uz to, Kopiena veicinās visu cilvēku cilvēktiesību ievērošanu, partnervalstīs sadarbojoties gan ar valsts, gan nevalstiskiem dalībniekiem. Kopiena aktīvi centīsies atbalstīt cilvēktiesības kā valsts iekšējā sadarbīga pārvaldības dialoga neatņemamu sastāvdaļu. Labas pārvaldības veicināšanai nepieciešama pragmatiska pieeja, kas pamatota ar katras valsts specifisko kontekstu. Kopiena aktīvi atbalstīs sadarbīgu valsts iekšējo pārvaldības dialogu tādās jomās kā korupcijas novēršana, sabiedriskā sektora reformas, piekļuve tiesām un tiesu sistēmas reforma. Tas ir nepieciešams, lai izveidotu valsts vadītas reformu programmas saistībā ar pārskatatbildību un institucionālo vidi, kas atbalsta cilvēktiesības, demokrātijas principus un tiesiskumu.

(1) 2003. gada paziņojums par pārvaldību un attīstību, kurā ietverta EK pārvaldības definīcija un pieeja.

87. Lai uzlabotu valsts vadītu reformu likumību un pārskatatbildību, Kopiena veicinās augsta līmeņa politisko iesaistīšanos šajās reformās. Tāpat tā atbalstīs decentralizāciju un vietējās iestādes, parlamentu nozīmes nostiprināšanu, veicinās nabadzīgo iedzīvotāju drošību un nostiprinās nacionālos procesus, lai nodrošinātu brīvas, godīgas un pārskatāmas vēlēšanas. Kopiena veicinās labas pārvaldības principus finanšu, nodokļu un tieslietu jomā.

88. Ekonomisko un institucionālo reformu atbalsta jomā, tostarp nabadzības samazināšanas stratēģiju atbalsta jomā, Kopiena turpinās darboties kā būtisks spēks līdzās Bretonvudsas iestādēm, piedaloties dialogā un finansiāli atbalstot šajās programmās iesaistītās valdības. Kopiena arī turpmāk pievērsīs uzmanību reformu ietekmei izaugsmes aspektā, uzņēmējdarbības vides uzlabošanas un makroekonomikas stabilitātes, kā arī nabadzības samazināšanas aspektā. Tā sekmēs reformu pārņemšanu valstīs, par galveno dialogā izvirzot rezultātu. Īpaša uzmanība tiks veltīta jautājumam par valsts finanšu pārvaldības uzlabošanu, kas ir būtisks elements, lai cīnītos pret korupciju un palielinātu valsts izdevumu efektivitāti.

Konfliktu novēršana un nestabilas valstis

89. Kopiena savu iestāžu attiecīgajā kompetencē izveidos vispārēju preventīvu pieeju valstu nestabilitātei, konfliktiem, dabas katastrofām un citu veidu krīzēm. Tādejādi Kopiena palīdzēs partnervalstu un reģionālo organizāciju centieniem nostiprināt agrīnās brīdināšanas sistēmas un demokrātiskas pārvaldības un institucionālās spējas. Cieši sadarbojoties un koordinējot darbību ar esošajām Padomes struktūrām, Kopiena arī attīstīs spējas pazīt sākotnējās valstu nestabilitātes pazīmes, kopā ar citiem līdzekļu devējiem uzlabojot kopīgu analīzi, kopīgu pārraudzību un novērtēšanu attiecībā uz sarežģītām, vājām un nestabilām valstīm. Tā aktīvi pildīs ESAO starptautisko saistību principus attiecībā uz vājām valstīm visās programmās.

90. Attiecībā uz sarežģītām partnerattiecībām, kā arī attiecībā uz vājām un nestabilām valstīm Kopienas tūlītējās prioritātes būs nodrošināt pamatpakalpojumus un pievērsties īpašām vajadzībām, sadarbojoties ar pilsonisko sabiedrību un Apvienoto Nāciju Organizāciju. Kopienas saistību ilgtermiņa mērķis ir palielināt atbildību un arī turpmāk, sadarbojoties ar iesaistīto valsti, nostiprināt leģitīmas, efektīvas un stabilas valsts iestādes, kā arī aktīvu un organizētu pilsonisko sabiedrību.

91. Kopiena turpinās izstrādāt vispārējus plānus valstīm, kurās ir liela konflikta iespējamība, ietverot politiku, kas varētu saasināt vai samazināt konflikta risku.

92. Kopiena saglabās savu atbalstu konfliktu novēršanai un risināšanai un miera nodrošināšanai, apkarojot galvenos vardarbīgo konfliktu cēloņus, proti, nabadzību, degradāciju, zemes un dabas resursu ekspluatāciju un nevienlīdzību to sadalē un piekļuvē tiem, kā arī vāju pārvaldību, cilvēktiesību pārkāpumus un dzimumu nevienlīdzību. Tā sekmēs arī dialogu, līdzdalību un samierināšanos, lai veicinātu mieru un novērstu vardarbības uzliesmojumus.

Humānā attīstība

93. Kopienas humānās attīstības politika veselības, izglītības, kultūras un dzimumu līdztiesības jomā vērsta uz cilvēku dzīves apstākļu uzlabošanu saskaņā ar TĀM, rīkojoties vispasaules un valsts mērogā. To virzīs princips, kas paredz ieguldījumu cilvēkos un viņu novērtēšanu, veicinot dzimumu līdztiesību un taisnīgumu.

94. TAM nevar sasniegt, ja nav nekādas attīstības, lai sasniegtu mērķi panākt vispārēju seksuālo un reproduktīvo veselību un tiesības, kas norādītas Kairas Starptautiskās Konferences par iedzīvotājiem un attīstību rīcības programmā. Lai kopīgi cīnītos pret postošo HIV/AIDS un tuberkulozes ietekmi jaunattīstības valstīs, izstrādās ES kopīgas rīcības plānu Eiropas rīcības programmas īstenošanai. Kopiena sniegs pilnīgu atbalstu, ieviešot stratēģiju, kas veicina reproduktīvo un seksuālo veselību un tiesības, un saistīs cīņu pret HIV/AIDS ar reproduktīvās un seksuālās veselības un tiesību atbalstu. Kopiena arī risinās ārkārtējo veselības pakalpojumu sniedzēju cilvēkresursu krīzi, pievērsīsies godīgai veselības un veselības uzlabošanas sistēmu finansēšanai, lai sekmētu labākus veselības aprūpes iznākumus, padarot zāles pieejamākas nabadzīgajiem.

95. Tiks pastiprināti ar TAM saistītu darbības rezultātu rādītāji, lai labāk sasaistītu nozaru un budžeta atbalstu TAM sasniegšanā un nodrošinātu veselībai un izglītībai piemērotu finansējumu.

96. Kopiena tiecas sniegt ieguldījumu programmā "Izglītība visiem". Izglītības jomas prioritātes ir kvalitatīva pamatzglītība un arodapmācība, kā arī nevienlīdzības likvidēšana. Īpaša uzmanība tiks veltīta meiteņu izglītības veicināšanai un meiteņu drošībai skolās. Tiks sniegts atbalsts valsts vadītu nozares plānu izstrādei un īstenošanai, kā arī dalībai reģionālās un vispasaules izglītības iniciatīvās.

Sociālā kohēzija un nodarbinātība

97. Saistībā ar nabadzības izskaušanu Kopiena tiecas novērst sociālo izslēgšanu un cīnīties pret jebkuras grupas diskrimināciju. Tas veicinās sociālo dialogu un aizsardzību, īpaši, risinot dzimumu nevienlīdzības, pirmiedzīvotāju tiesību jautājumu un aizsargājot bērnus no cilvēku tirdzniecības, bruņotiem konfliktiem, sliktākajām bērnu darba un diskriminācijas formām un invalīdu stāvokli.

98. Tiks atbalstīta sociālā un nodokļu politika nolūkā veicināt vienlīdzību. Prioritārās darbības ietvers atbalstu sociālās drošības un nodokļu reformām, uzņēmumu sociālajām saistībām, izaugsmei par labu nabadzīgajiem un nodarbinātību.

99. Nodarbinātība ir būtisks faktors, lai sasniegtu augstu sociālās kohēzijas līmeni. Kopiena veicinās ieguldījumus, kas rada darba vietas un atbalsta cilvēkresursu attīstību. Šajā sakarā EK veicinās pieņemamu darbu visiem saskaņā ar Starptautiskās darba organizācijas programmu.

3.3. Integrēšanas (mainstreaming) pieejas pastiprināšana

100. Lai risinātu atsevišķas problēmas, papildus īpašu darbību un politiku īstenojumam vajadzīga integrēta pieeja, jo uz šīm problēmām attiecas arī vispārējie principi, kas piemērojami visām iniciatīvām un kuriem nepieciešama rīcība daudzās nozarēs.

101. Visās darbībās Kopiena piemēros integrēšanas pieejas pastiprināšanu šādiem transversāliem jautājumiem: cilvēktiesību veicināšana, dzimumu līdztiesība, demokrātija, laba pārvaldība, bērnu un pirmiedzīvotāju tiesības, konfliktu novēršana, vides ilgtspējība un cīņa pret HIV/AIDS. Šie transversālie jautājumi paši par sevi ir mērķi un nozīmīgi faktori, lai nostiprinātu sadarbības rezultātus un ilgtspējību.

102. Komisija pastiprinās šo pieeju, sistemātiski un stratēģiski sniedzot visus resursus, kas ir tās rīcībā⁽¹⁾. Vispirms tā pārliecināsies, ka tās pakalpojumi veido pietiekamas spējas šīs politikas ieviešanai. Tā veidos intensīvāku dialogu ar partnervalstīm, lai veicinātu šo jautājumu integrēšanu valsts politikā un nabadzības samazināšanas stratēģijās. Tā arī veicinās pieredzes un tehniskā nodrošinājuma tīklu izveidošanu.

⁽¹⁾ Sistemātiski tiks veikts stratēģisks vides novērtējums un ietekmes analīze attiecībā uz dzimumu vienlīdzību, cita starpā izmantojot budžeta ("greening the budget") un nozaru palīdzību.

Demokrātija, laba pārvaldība, cilvēktiesības, bērnu un pirmiedzīvotāju tiesības

103. Demokrātija, laba pārvaldība, cilvēktiesības un bērnu tiesības veicinās, sadarbojoties visām valstīm, kas saņem Kopienas attīstības palīdzību. Šie jautājumi būtu sistemātiski jāiekļauj Kopienas attīstības instrumentos visos valsts un reģionālās stratēģijas dokumentos. Galvenais princips pirmiedzīvotāju tiesību nosargāšanā, īstenojot attīstības sadarbību, ir nodrošināt viņu pilnīgu līdzdalību un iesaistīto kopienu, kas pirms tam informētas, brīvu piekrišanu.

Dzimumu līdztiesība

104. Vīriešu un sieviešu līdztiesība un abu dzimumu aktīva iesaistīšanās visos sociālās attīstības aspektos ir galvenie priekšnosacījumi nabadzības samazināšanai. Dzimumu aspekts jārisina ciešā saistībā ar nabadzības samazināšanu, sociālo un politisko attīstību un ekonomisko izaugsmi, un tas jāintegrē visos attīstības sadarbības aspektos. Dzimumu līdztiesību veicinās, atbalstot vienādas tiesības, ar piekļuvi resursiem un to kontroli, un ar politisko un ekonomisko ietekmi.

Vides ilgtspējība

105. Kopiena atbalstīs partnervalstu (valdību un pilsoniskās sabiedrības) centienus attīstībā iekļaut vides aspektu, tai skaitā daudzpusējus vides nolīgumus (⁽¹⁾). Tā arī palīdzēs palielināt spējas to paveikt. Vides aizsardzība ir jāiekļauj visu Kopienas politiku noteikšanā un ieviešanā, jo īpaši, lai veicinātu ilgtspējīgu attīstību.

HIV/AIDS

106. Visās valstīs cīņa pret HIV/AIDS ir formulēta kā centieni, kas skar vairākas nozares un iestādes. Pastāv nepieciešamība integrēt HIV/AIDS aspektu daudzās darbībās, kas nav tieši saistītas ar šo jautājumu, un nozaru specifiska atbalsta programmās.

3.4. Atbalsts globālām iniciatīvām un pasaules fondiem

107. Komisija turpinās veikt ieguldījumu globālās iniciatīvās, kas nepārprotami saistītas ar TAM un vispārējo sabiedrisko labumu. Globālās iniciatīvas un pasaules fondi ir spēcīgs instruments, lai uzsāktu jaunas politiskas darbības vai pastiprinātu pašreizējās darbības tur, kur to ietekme nav pietiekama. Tās spēj mobilizēt sabiedrības uzmanību un atbalstu efektīvāk nekā tradicionālās palīdzības iestādes. Šāda veida atbalstu vajadzētu pielāgot valstu stratēģijām, vērst uz fondu integrāciju budžeta ciklā, un tam vajadzētu veicināt dialogu ar valstīm.

108. Tāpēc iniciatīvu un pasaules fondu sniegto pievienoto vērtību vajadzēs novērtēt katrā atsevišķajā gadījumā pēc tam, kad Komisija par budžeta nolikumu būs konsultējusies ar dalībvalstīm un vajadzības gadījumā ar Eiropas Parlamentu. Komisija izstrādās kritērijus, lai varētu lemt par Kopienas dalību un ieguldījumu pasaules fondos. Prioritāte tiks piešķirta iniciatīvām, kas sekmē TAM sasniegšanu un uzlabo vispārējo sabiedrisko labumu.

3.5. Politiku konsekvence attīstībai (PKA)

109. Kopiena un dalībvalstis sagatavos darba programmu 2005. gada maija Padomes secinājumu par PKA ieviešanai. Šī programma piedāvās rīcības prioritātes; noteiks Padomes, dalībvalstu un Komisijas nozīmi un pienākumus un norādīs secību un grafiku, lai nodrošinātu, ka politika, kas nav saistīta ar palīdzību, var atbalstīt valstis TAM sasniegšanā. Komisija pastiprinās esošos instrumentus, jo īpaši to ietekmes analīzes rīku un konsultācijas ar jaunattīstības valstīm politikas izveidošanas un ieviešanas laikā, un apsvērs jaunus, kas nepieciešami, lai stiprinātu atbalstu PKA.

(¹) Klimats, bioloģiskā daudzveidība, pārtuksnešošanās, atkritumi un ķīmikālijas

110. Nepārtraucot attīstību citās PKA saistībās, steidzamu uzmanību pievēršs saistībām un darbībai migrācijas jautājumā. Šai ziņā Komisija tieksies ietvert jautājumus par migrāciju un bēgļiem valsts un reģionālajās stratēģijās un partnerattiecībās ar iesaistītajām valstīm un veicināt sinerģiju starp migrāciju un attīstību, lai padarītu migrāciju par pozitīvu attīstības virzītāju. Tā atbalstīs jaunattīstības valstu migrācijas plūsmu pārvaldības politiku, kā arī to centienus cīnīties ar cilvēku tirdzniecību, lai pārliecinātos, ka tiek ievērotas migrantu cilvēktiesības.

4. Dažādi pasākumi atkarībā no vajadzībām un rezultātiem

111. Kopienas rīcībā ir plašs pasākumu klāsts, lai īstenotu palīdzību attīstībai; tas ļauj Kopienai rīkoties dažādu vajadzību gadījumā un dažādās situācijās. Šis piedāvājums pieejams visās ģeogrāfiskajās un tematiskajās programmās un veido īstenu Kopienas pievienoto vērtību.

112. Kopienas palīdzībai projekta, nozaru programmas, nozaru vai vispārējā budžeta atbalsta veidā būtu jāatbalsta partnervalsts nabadzības samazināšanas centieni vai līdzvērtīgas stratēģijas. Kopienas atbalsta piemērotākos pasākumus katrai valstij izvēlēties programmu izstrādes posmā, kas arvien vairāk jāpielāgo nozaru politiku sagatavošanas un valsts budžeta īstenošanas procesam.

113. Ja ļauj apstākļi, izvēlētais pasākums ekonomikas un nodokļu reformu atbalstam un PKA īstenošanai būs budžeta atbalsts specifiskām nozarēm un vispārējai valsts izdevumu programmai. Šis atbalsts ļauj saņēmējvalstīm risināt darbības budžeta pieaugumu, veicina saskaņošanu un pielāgošanu atbilstīgi valsts politikai, tas veicina zemākas darījumu izmaksas un pieejas, kas vērstas uz rezultātiem. Šādām programmām parasti būs nepieciešams starptautisko finanšu iestāžu atbalsts, ar ko koordinēs Kopienas atbalstu. Kopienas papildu ieguldījuma un jebkuras citas papildu nosacītības pievienotā vērtība būtu skaidri jānorāda. Saņēmējvalstu finanšu pārvaldības spējas tiks stiprinātas un cieši uzraudzītas.

114. Netieša budžeta atbalsta noteikumi ievēros ESAO/AAK Labas prakses vadlīnijas budžeta atbalsta jomā, jo īpaši pielīdzināšanas, koordinācijas un noteikumu aspektā. Vadlīnijas budžeta atbalsta nodrošināšanai, kas jāpieņem, attieksies uz visām partnervalstīm un tās pastiprinās, nosakot skaidrus standartus un uzraugot rādītājus, kas izveidoti, lai pārbaudītu šī palīdzības pasākuma efektivitāti.

115. Kopiena konsekventi izmantos pieeju, kas vērsta uz rezultātiem un attīstības rādītājiem. Nosacītība arvien vairāk attīstīsies "līguma" koncepcijas virzienā, kura pamatā ir pārrunātas un rezultātu aspektā formulētas savstarpējās saistības.

116. Mikrofinansēšanas pieeja ir galvenais jauninājums pēdējo gadu laikā. To attīstīs arī turpmāk, uzsverot spēju nostiprināšanu un organizācijas ar attiecīgu pieredzi.

117. Netiešam budžeta atbalstam pielīdzināmā parādu samazināšana, kam ir zemas darījumu izmaksas un kas veicina koordināciju un saskaņošanu līdzekļu devēju starpā, varētu palīdzēt valstīm, ja tas ir nepieciešami un piemēroti, palielināt to aizsargspējas pret ārējiem triecieniem.

118. Kopiena turpinās piešķirt atbalstu galvenokārt piešķirumu veidā, kas ir īpaši piemēroti nabadzīgāko valstu situācijai un tām valstīm, kas vismazāk spēj tos atmaksāt.

119. Lai garantētu maksimālu rezultātu saņēmējvalstīs, nepieciešams stiprināt sinerģiju starp programmām, ko atbalsta Eiropas Investīciju banka (EIB) un citas finanšu iestādes, un tās iestādes, ko finansē Kopiena. EIB ir arvien lielāka nozīme Kopienas palīdzības īstenošanā, investējot privātā un valsts sektora uzņēmumos jaunattīstības valstīs.

120. Lai uzlabotu daudzpusējas palīdzības efektivitāti, Kopienai arī uzlabos tās sadarbību ar ANO sistēmu, starptautiskām finansēšanas iestādēm un citām atbilstošām starptautiskām organizācijām un aģentūrām, ja šāda sadarbība sniedz papildu vērtību.

121. Kopiena sekmēs attīstību, nosakot vadlīniju kopumu, kā iejaukties krīzes vai pēckrīzes situācijās valstīs, nodrošinot, ka līdzekļu piešķiršanas un iejaukšanās pasākumu procedūras tiek noregulētas, lai spētu ātri un elastīgi atsaukties, izmantojot dažāda veida iejaukšanos.

5. Pārvaldības reformu attīstība

122. 2000. gadā Komisija uzsāka reformu programmu, kas bija paredzēta, lai paātrinātu Kopienas ārējās palīdzības īstenošanu un uzlabotu palīdzības sniegšanas kvalitāti. Tās rezultātā: i) uzlaboja plānošanu konsekventā projektu ciklā, koncentrējoties uz nabadzības izskaušanu; ii) izveidoja vienu vienotu organizāciju EuropeAid, kas atbildīga par palīdzības īstenošanu; iii) pabeidza decentralizācijas procesu ar 80 delegācijām, kas tagad atbild par palīdzības pārvaldību; iv) nostiprināja cilvēkresursus, lai paātrinātu īstenošanu; v) uzlaboja darba metodes, izmantojot saskaņotas un vienkāršotas procedūras, labākas informācijas sistēmas un labāk apmācītu personālu; vi) uzlaboja kvalitāti, izmantojot kvalitātes atbalsta un uzraudzības procesu dažādos projekta pārvaldības posmos; un visbeidzot vii) paātrināja palīdzības īstenošanu.

123. Vēl joprojām nepieciešami uzlabojumi, un tie tiks arī veikti. Ārēji koordinācijas un saskaņošanas programmai ar citiem līdzekļu devējiem būs nozīmīga pozitīva ietekme uz palīdzības sniegšanu. Iekšēji Komisija turpinās vienkāršot procedūras, piešķirt delegācijām lielākas pilnvaras, paskaidrot mijiedarbību starp delegācijām un galveno mītni un uzlabot informācijas sistēmas. Šajā sakarā sākotnējai projektam un programmai kvalitātei pievērsīs vairāk uzmanības, pateicoties pastiprinātam kvalitātes atbalsta procesam. Tam arī būs nepieciešama skaidrāka koncentrēšanās uz katras partnervalsts ierobežotu jomu skaitu (un ierobežotu darbību skaitu izvēlētajās jomās). Īstenošanas laikā vairāk būtu jāizmanto uzraudzības instrumenti, un programmu noslēgumā vērtējumam būtu jānodrošina skaidrāks ieguldījums plānošanas un identifikācijas procesā.

6. Uzraudzība un vērtējums

Secinājumi, izvērtējot 2000. gada attīstības politikas stratēģiju

124. Izvērtējot Eiropas Kopienas 2000. gada attīstības politiku un tās ietekmi uz Kopienas palīdzību, varēja nonākt pie vairākiem svarīgiem secinājumiem. Tostarp bija nepieciešamība atspoguļot nesenas starptautiskās attīstības saistības, piemēram, tās, kas tika izteiktas ANO konferencēs, un uzlabojumus, kas veikti attīstības labākajā praksē, piemēram, budžeta atbalsts un Parīzes deklarācija. Attīstības politikas stratēģijai nepieciešams piešķirt lielāku atbildības līmeni visā Komisijā, un to vajag plašāk akceptēt Eiropas Parlamentā. Tā būtu neatlaidīgi jāpiemēro Kopienas attīstības programmās visās jaunattīstības valstīs. Šie secinājumi radās, vienojoties par jauno paziņojumu, un tiks pilnībā ņemti vērā tālākajā EK palīdzības īstenošanā visās jaunattīstības valstīs.

Uzraudzības turpmākā īstenošana

125. Komisijai būtu jāizstrādā praktisku mērķu un uzdevumu kopums šīs politikas īstenošanai un, ņemot to vērā, regulāri jānovērtē progress, uzrādot to ikgadējā Eiropas Kopienas attīstības politikas īstenošanas pārskatā.

126. Komisija pārlicināsies, ka tās dienesti un delegācijas, kas vada Kopienas attīstības palīdzības plānošanu un īstenošanu, izmanto šo Eiropas Kopienas attīstības politiku kā galveno uzziņas avotu, lai iepazītos ar Kopienas mērķiem un principiem visas attīstības sadarbības īstenošanai.

Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju, kas tikās Padomē, deklarācija

Gadījumā, ja kāda dalībvalsts vēlas pārskatīt, cik lielā mērā saskaņā ar ESAO/AAK 2006. gada aprīļa lēmumu šis paziņojums attiecas uz konkrēto valsti, Padome to izskatīs.
